Streda 7. júla 2021

P9_TA(2021)0336

Geneticky modifikovaná kukurica Bt 11 (SYN-BTØ11-1)

Uznesenie Európskeho parlamentu zo 7. júla 2021 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 obnovuje povolenie umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu Bt11 (SYN-BTØ11-1), sú z nej zložené alebo vyrobené (D073424/01 – 2021/2761(RSP))

(2022/C 99/08)

Európsky parlament,

— so zreteľom na návrh vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 obnovuje povolenie umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu Bt 11 (SYN-BTØ11-1), sú z nej zložené alebo vyrobené (D073424/01,

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 z 22. septembra 2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách ([1]), a najmä na jeho článok 11 ods. 3 a článok 23 ods. 3,

— so zreteľom na hlasovanie Stáleho výboru pre potravinový reťazec a zdravie zvierat podľa článku 35 nariadenia (ES) č. 1829/2003, ktoré sa konalo 17. mája 2021 a ktorým sa rozhodlo, že sa nevydá žiadne stanovisko,

— so zreteľom na články 11 a 13 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie ([2]),

— so zreteľom na stanovisko prijaté Európskym úradom pre bezpečnosť potravín (EFSA) 25. novembra 2020 a uverejnené 13. januára 2021 ([3]),

— so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia, v ktorých namieta proti povoľovaniu geneticky modifikovaných organizmov (GMO) ([4]),

([1]) Ú. v. EÚ L 268, 18.10.2003, s. 1.
([2]) Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13.
([3]) Vedecké stanovisko vedeckej skupiny EFSA pre geneticky modifikované organizmy k posúdeniu geneticky. modifikovanej kukurice Bt11 na účel obnovenia podľa nariadenia (ES) č. 1829/2003 (žiadosť EFSA-GMO) RX-016), vestník EFSA 2021; 19(1):6347, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2021.6347.
([4]) Počas ôsmeho volebného obdobia prijal Európsky parlament 36 uznesení, v ktorých namietal proti povoľovaniu GMO. Okrem toho počas deviateho volebného obdobia prijal tieto uznesenia:
— Uznesenie Európskeho parlamentu z 10. októbra 2019 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 povoľuje uviesť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu MZHG0JG (SYN-ØØØJG-2), sú z nej zložené alebo vyrobené (Prijaté texty, P9_TA(2019)0028).
— Uznesenie Európskeho parlamentu z 10. októbra 2019 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 povoľuje umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú sóju A2704-12 (ACS-GMØØ5-3), sú z nej zložené alebo vyrobené (Prijaté texty, P9_TA(2019)0029).
— Uznesenie Európskeho parlamentu z 10. októbra 2019 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa povoľuje umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9 a geneticky modifikovanú kukuricu obsahujúcu kombináciu dvoch, troch alebo štyroch genetických modifikácií MON 89034, 1507, MON 88017, 59122 a DAS-40278-9, sú z nich zložené alebo vyrobené, podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Prijaté texty, P9_TA(2019)0030).

— so zreteľom na článok 112 ods. 2 a 3 rokovacieho poriadku,

— Uznesenie Európskeho parlamentu zo 14. novembra 2019 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 obnovuje povolenie umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú bavlnu LLCotton25 (ACS-GHØØ1-3), sú z nej zložené alebo vyrobené (Prijaté texty, P9_TA(2019)0054).

— Uznesenie Európskeho parlamentu zo 14. novembra 2019 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 obnovuje povolenie umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú sóju MON 89788 (MON-89788-1), sú z nej zložené alebo vyrobené (Prijaté texty, P9_TA(2019)0055).

— Uznesenie Európskeho parlamentu zo 14. novembra 2019 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 povoľuje umiestniť na trh výrobky, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu MON 89034 × 1507 × NK603 × DAS-40278-9 a čiastkové kombinácie MON 89034 × NK603 × DAS-40278-9, 1507 × NK603 × DAS-40278-9 a NK603 × DAS-40278-9, sú z nich zložené alebo vyrobené (Prijaté texty, P9_TA(2019)0056).

— Uznesenie Európskeho parlamentu zo 14. novembra 2019 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa povoľuje umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu Bt11 × MIR162 × MIR604 × 1507 × 5307 × GA21 a geneticky modifikovanú kukuricu obsahujúcu kombináciu dvoch, troch, štyroch alebo piatich genetických modifikácií Bt11, MIR162, MIR604, 1507, 5307 a GA21, sú z nich zložené alebo vyrobené, podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Prijaté texty, P9_TA(2019)0057).

— Uznesenie Európskeho parlamentu zo 14. mája 2020 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 povoľuje umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú sóju MON 87708 × MON 89788 × A5547-127, sú z nej zložené alebo vyrobené (Prijaté texty, P9_TA(2020)0069).

— Uznesenie Európskeho parlamentu z 11. novembra 2020 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách povoľuje uvádzať na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu MON 87427 × MON 89034 × MIR 162 × NK603 a geneticky modifikovanú kukuricu kombinujúcu dve alebo tri z transformácií MON 87427, MON 89034, MIR162 a NK603, sú z nich zložené alebo vyrobené, a ktorým sa zrušuje vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2018/1111 (Prijaté texty, P9_TA(2020)0291).

— Uznesenie Európskeho parlamentu z 11. novembra 2020 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 povoľuje uviesť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú sóju SYHT0H2 (SYN-ØØØH2-5), sú z nej zložené alebo vyrobené (Prijaté texty, P9_TA(2020)0292).

— Uznesenie Európskeho parlamentu z 11. novembra 2020 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa povoľuje umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu MON 87427 × MON 87460 × MON 89034 × MIR162 × NK603 a geneticky modifikovanú kukuricu obsahujúcu kombináciu dvoch, troch alebo štyroch genetických modifikácií MON 87427, MON 87460, MON 89034, MIR162 a NK603, sú z nich zložené alebo vyrobené, podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Prijaté texty, P9_TA(2020)0293).

— Uznesenie Európskeho parlamentu zo 17. decembra 2020 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 povoľuje umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú sóju MON 87751 × MON 87701 × MON 87708 × MON 89788 sú z nej zložené alebo vyrobené (Prijaté texty, P9_TA(2020)0365).

— Uznesenie Európskeho parlamentu zo 17. decembra 2020 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 povoľuje umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × MON 87411 a geneticky modifikovanú kukuricu obsahujúcu kombináciu dvoch alebo troch genetických modifikácií MON 87427, MON 89034, MIR162 a MON 87411, sú z nich zložené alebo vyrobené (Prijaté texty, P9_TA(2020)0366).

— Uznesenie Európskeho parlamentu zo 17. decembra 2020 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 obnovuje povolenie umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu MIR604 (SYN-IR6Ø4-5), sú z nej zložené alebo vyrobené (Prijaté texty, P9_TA(2020)0367).

— Uznesenie Európskeho parlamentu zo 17. decembra 2020 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 obnovuje povolenie umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu MON 88017 (MON-88Ø17-3), sú z nej zložené alebo vyrobené (Prijaté texty, P9_TA(2020)0368).

— Uznesenie Európskeho parlamentu zo 17. decembra 2020 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 obnovuje povolenie umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu MON 89034 (MON-89Ø34-3), sú z nej zložené alebo vyrobené (Prijaté texty, P9_TA(2020)0369).

— Uznesenie Európskeho parlamentu z 11. marca 2021 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 povoľuje umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú bavlnu GHB614 × T304-40 × GHB 119, sú z nej zložené alebo vyrobené (Prijaté texty, P9_TA(2021)0080).

— Uznesenie Európskeho parlamentu z 11. marca 2021 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 povoľuje uviesť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu MZIR098 (SYN-ØØØ98-3), sú z nej zložené alebo vyrobené (Prijaté texty, P9_TA(2021)0081).

Streda 7. júla 2021

— so zreteľom na návrh uznesenia Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín,

A. keďže 24. septembra 2018 spoločnosť Syngenta Crop Protection NV/SA predložila Komisii v súlade s článkami 11 a 23 nariadenia (ES) č. 1829/2003 žiadosť o obnovenie povolenia umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu Bt11 (ďalej len „geneticky modifikovaná kukurica“) alebo sú z nej zložené, na iné použitie ako potraviny a krmivá, s výnimkou pestovania;

B. keďže úrad EFSA prijal 25. novembra 2020 kladné stanovisko k obnoveniu povolenia v prípade geneticky modifikovanej kukurice, ktoré bolo uverejnené 13. januára 2021; keďže úrad EFSA prijal 28. januára 2009 kladné stanovisko k pôvodnému povoleniu geneticky modifikovanej kukurice, ktoré bolo uverejnené 17. februára 2009 ([6]);

C. keďže geneticky modifikovaná kukurica zabezpečuje toleranciu voči herbicídom s obsahom glufosinátu a takisto vytvára insekticídny proteín, tzv. Bt toxín, Cry1Ab, ktorý je toxický pre určitých škodcov radu Lepidoptera ([7]);

Nedostatočné posudzovanie rezíduí herbicídov, metabolitov a kombinovaných účinkov

D. keďže viaceré štúdie preukázali, že geneticky modifikované plodiny odolné voči herbicídom vedú k vyššiemu používaniu doplnkových herbicídov, čo je z veľkej časti spôsobené výskytom buriny odolnej voči herbicídom ([8]); keďže sa preto musí predpokladať, že geneticky modifikovaná kukurica bude vystavená vyšším, ako aj opakovaným dávkam glufosinátu, a preto môže byť pri jej zbere prítomné väčšie množstvo rezíduí;

E. keďže glufosinát je zaradený do kategórie 1B ako toxický pre reprodukciu, a preto sa naň vzťahujú hraničné kritériá stanovené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 ([9]); keďže platnosť povolenia glufosinátu na používanie v Únii sa skončila 31. júla 2018 ([10]);

F. keďže posudzovanie rezíduí herbicídov a produktov ich rozkladu nájdených v geneticky modifikovaných rastlinách nepatrí do pôsobnosti vedeckej skupiny úradu EFSA pre geneticky modifikované organizmy (ďalej len „vedecká skupina úradu EFSA“), a preto sa v rámci postupu povoľovania GMO nevykonáva; keďže táto skutočnosť je problematická, pretože v prípade geneticky modifikovaných rastlín môže mať samotná genetická modifikácia vplyv na to, ako rastlina metabolizuje doplnkové herbicídy, a na zloženie, a teda aj toxicitu produktov rozkladu (metabolitov);

G. keďže vzhľadom na špeciálne poľnohospodárske postupy pri pestovaní geneticky modifikovaných rastlín odolných voči herbicídom existujú špecifické vzorce použitia, expozície, výskytu konkrétnych metabolitov a vzniku kombinovaných účinkov, ktoré si vyžadujú osobitnú pozornosť; keďže úrad EFSA tieto vzorce nezohľadnil;

([6]) Stanovisko vedeckej skupiny EFSA pre geneticky modifikované organizmy k žiadosti spoločnosti Syngenta s referenčným číslom EFSA-GMO-RX-Bt11 o obnovenie povolenia existujúcich výrobkov vyrobených z geneticky modifikovanej kukurice Bt11 rezistentnej voči hmyzu podľa nariadenia (ES) č. 1829/2003, EFSA vestník 2009; 7(2):977, https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/977.

([7]) Stanovisko EFSA z roku 2009, s. 2.

([8]) Pozri napríklad Bonny, S., Genetically modified Herbicide-tolerable Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact, Environmental Management, január 2016; 57(1), s. 31 – 48, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26296738 a Benbrook, C.M., Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. – the first sixteen years, Environmental Sciences Europe; 28. september 2012, Vol. 24(1), https://enveurope.springeropen.com/articles/10.1186/2190-4715-24-24.

([9]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 z 21. októbra 2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS (Ú. v. EÚ L 309, 24.11.2009, s. 1).

([10]) https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-database/active-substances/?event=as.details&as_id=79.

Nevyriešené otázky týkajúce sa Bt toxínov

H. keďže toxikologické testy na účel povolení geneticky modifikovaných plodín sa vykonávajú s izolovanými Bt toxínmi; keďže toxikologické testy vykonané s proteínmi v izolácii majú nízku výpovednú hodnotu, keďže Bt toxíny v geneticky modifikovaných plodinách, ako je kukurica, bavlna a sója, sú vo svojej podstate toxickejšie ako izolované Bt toxíny; keďže je to spôsobené tým, že inhibítory proteázy (PI) prítomné v rastlinnom tkanive môžu zvýšiť toxicitu Bt toxínov odďaľovaním ich degradácie; keďže tento jav bol preukázaný vo viacerých vedeckých štúdiách vrátane štúdie, ktorú pred 30 rokmi uskutočnila spoločnosť Monsanto a z ktorej vyplýva, že dokonca aj prítomnosť mimoriadne nízkych hodnôt PI zvýšila toxicitu Bt toxínov až 20-násobne ([11]);

I. keďže tieto účinky sa nezohľadňujú v posúdeniach rizík, ktoré vypracúva EFSA, aj keď sú relevantné pre všetky Bt rastliny schválené na dovoz alebo pestovanie v Únii; keďže nemožno vylúčiť riziká, ktoré z tejto zvýšenej toxicity v dôsledku interakcie medzi PI a Bt toxínmi vyplývajú pre ľudí konzumujúcich potraviny a zvieratá konzumujúce krmivá obsahujúce Bt toxíny;

J. keďže z viacerých štúdií vyplýva, že boli pozorované vedľajšie účinky, ktoré môžu mať po expozícii Bt toxínom vplyv na imunitný systém, a že niektoré Bt toxíny môžu mať adjuvantné vlastnosti ([12]), čo znamená, že môžu zvyšovať alergénnosť iných proteínov, s ktorými prichádzajú do kontaktu;

K. keďže posudzovanie možnej interakcie rezíduí herbicídov a ich metabolitov s Bt toxínmi je mimo pôsobnosti vedeckej skupiny EFSA pre geneticky modifikované organizmy, a preto sa nevykonáva v rámci posudzovania rizík; keďže toto predstavuje problém, pretože je známe, že rezíduá z postrekov glufosinátom narúšajú mikrobióm, čo môže napríklad posilniť imunitné reakcie v kombinácii s Bt toxínmi ([13]);

Bt plodiny: účinky na necieľové organizmy a zvýšenú rezistenciu

L. keďže na rozdiel od používania insekticídov, pri ktorých dochádza k expozícii počas postreku a krátky čas po ňom, vedie používanie geneticky modifikovaných Bt plodín k trvalej expozícii cieľových aj necieľových organizmov Bt toxínom;

M. keďže predpoklad, že toxíny Bt vykazujú jediný cieľovo špecifický spôsob účinku, už nemožno považovať za správny a nemožno vylúčiť účinky na necieľové organizmy ([14]), keďže existujú informácie o tom, že čoraz väčší počet necieľových organizmov je postihnutý mnohými spôsobmi; keďže v nedávnom prehľade sa nachádza 39 recenzovaných publikácií, v ktorých sa uvádzajú závažné nepriaznivé účinky Bt toxínov na mnoho necieľových druhov ([15]); keďže Bt toxínom by mohol byť vystavený celý rad necieľových organizmov v Únii prostredníctvom úniku, ako odpadu a hnoja v dôsledku dovozu Bt plodín; keďže v posúdení rizika sa nehodnotili účinky na necieľové organizmy;

N. keďže v posúdení rizika sa nezohľadnil vývoj rezistencie cieľových škodcov voči Bt toxínom, čo by mohlo viesť k používaniu pesticídov, ktoré sú menej bezpečné pre životné prostredie, alebo k zvýšeným dávkam a počtu aplikácií na geneticky modifikované plodiny v krajine pestovania; keďže Agentúra USA na ochranu životného prostredia plánuje v najbližších troch až piatich rokoch postupne ukončiť používanie viacerých hybridných Bt odrôd kukurice, ako aj niektorých Bt odrôd bavlny vzhľadom na zvyšovanie odolnosti hmyzu voči týmto plodinám; ([16])

([11]) MacIntosh, S.C., Kishore, G.M., Perlak, F.J., Marrone, P.G., Stone, T.B., Sims, S.R., Fuchs, R.L., Potentiation of *Bacillus thuringiensis* insecticidal activity by serine protease inhibitors, Journal of Agricultural and Food Chemistry, 38, s. 1145-1152, https://pubs.acs.org/doi/abs/10.1021/jf00094a051.

([12]) Pozri prehľad Rubio-Infante, N., Moreno-Fierros, L., An overview of the safety and biological effects of *Bacillus thuringiensis* Cry toxins in mammals, Journal of Applied Toxicology, máj 2016, 36(5), s. 630 648, https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/jat.3252.

([13]) Parenti, M.D., Santoro, A., Del Rio, A., Franceschi, C., Literature review in support of adjuvanticity/immunogenicity assessment of proteins, EFSA Supporting Publications, január 2019, 16(1): 1551, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.2903/sp.efsa.2019.EN-1551.

([14]) Pozri napríklad Hilbeck, A., Otto, M., Specificity and combinatorial effects of *Bacillus thuringiensis* Cry toxins in the context of GMO environmental risk assessment, Frontiers in Environmental Science 2015, 3:71, https://doi.org/10.3389/fenvs.2015.00071.

([15]) Hilbeck, A., Defarge, N., Lebrecht, T., Bøhn, T., Insecticidal Bt crops. EFSA's risk assessment approach for GM Bt plants fails by design, RAGES 2020, s. 4, https://www.testbiotech.org/sites/default/files/RAGES_report-Insecticidal%20Bt%20plants.pdf.

([16]) https://www.dtnpf.com/agriculture/web/ag/crops/article/2020/09/29/epa-proposes-phasing-dozens-bt-corn.

Streda 7. júla 2021

O. keďže napriek tvrdeniam, že používanie Bt plodín vedie k poklesu používania insekticídov, zo štúdie, ktorá sa uskutočnila v USA ([17]), vyplýva, že „vo viacerých analýzach vplyvu Bt plodín na používanie pesticídov sa zrejme nezohľadnilo ošetrovanie semien, a tak sa zníženie používania insekticídov v súvislosti s Bt plodinami (najmä plošného ošetrovania) mohlo nadhodnotiť“;

P. keďže Únia je zmluvnou stranou Dohovoru OSN o biologickej diverzite (DBD), z čoho jasne vyplýva, že vyvážajúce aj dovážajúce krajiny nesú medzinárodnú zodpovednosť v oblasti biologickej diverzity;

Pripomienky príslušných orgánov členských štátov

Q. keďže príslušné orgány členských štátov predložili počas trojmesačného obdobia konzultácií úradu EFSA množstvo pripomienok ([18]); keďže tieto pripomienky zahŕňajú kritiku vyhľadávania odbornej literatúry, ktorú vykonal žiadateľ, že monitorovacie správy o geneticky modifikovanej kukurici za obdobie povolenia sa vyznačujú vážnymi nedostatkami a že údaje o hladinách rezíduí glufosinátu vrátane príslušných metabolitov v rastlinnom materiáli zo štúdií v teréne by podporili posúdenie bezpečnosti potravín, krmív a životného prostredia; keďže jeden príslušný orgán požiadal o posúdenie toho, aký vplyv má geneticky modifikovaná plodina na biodiverzitu vo vyrábajúcich a vyvážajúcich krajinách, a to aj pokiaľ ide o to, ako dovoz tejto plodiny ovplyvňuje výber plodín v Únii, a poukázal aj na etickú otázku, či by sa mal povoliť dovoz komodity do Únie, ktorej pestovanie bude znamenať vystavenie prevádzkovateľov účinkom glufosinátu, ktorý je toxický pre reprodukciu a v Únii už nie je povolený;

Dodržiavanie medzinárodných záväzkov Únie

R. keďže v nariadení (ES) č. 1829/2003 sa stanovuje, že geneticky modifikované potraviny alebo krmivá nesmú mať nepriaznivé účinky na ľudské zdravie, zdravie zvierat alebo životné prostredie a Komisia musí pri príprave svojho rozhodnutia zohľadniť všetky relevantné ustanovenia práva Únie a ďalšie legitímne faktory týkajúce sa posudzovanej záležitosti; keďže medzi tieto legitímne faktory by mali patriť záväzky Únie v rámci cieľov OSN v oblasti udržateľného rozvoja, Parížskej dohody o zmene klímy a Dohovoru OSN o biologickej diverzite;

S. keďže v správe osobitného spravodajcu OSN pre právo na výživu z roku 2017 sa konštatuje, že najmä v rozvojových krajinách majú nebezpečné pesticídy katastrofálny vplyv na zdravie ([19]); keďže podľa cieľa udržateľného rozvoja OSN č. 3.9 sa má do roku 2030 podstatne znížiť počet úmrtí a ochorení spôsobených nebezpečnými chemikáliami a znečistením a kontamináciou ovzdušia, vody a pôdy ([20]); keďže povolenie dovozu geneticky modifikovanej kukurice by zvýšilo dopyt po tejto plodine ošetrenej herbicídom, ktorý je toxický pre reprodukciu a ktorého použitie v Únii už nie je povolené, čím by sa zvýšila expozícia pracovníkov v tretích krajinách; keďže riziko zvýšenej expozície pracovníkov je obzvlášť znepokojujúce v prípade geneticky modifikovaných plodín odolných voči herbicídom vzhľadom na vyššie množstvá používaných herbicídov;

Nedemokratické rozhodovanie

T. keďže Stály výbor pre potravinový reťazec a zdravie zvierat podľa článku 35 nariadenia (ES) č. 1829/2003 hlasovaním 17. mája 2021 rozhodol, že nevydá žiadne stanovisko, čo znamená, že povolenie nepodporila kvalifikovaná väčšina členských štátov;

U. keďže Komisia uznáva, že je problematické, že rozhodnutia o povolení GMO aj naďalej prijíma bez kvalifikovanej väčšiny členských štátov v prospech takého rozhodnutia, čo je pri povoľovaní výrobkov celkovo dosť výnimočné, no pri rozhodovaní o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách sa to stalo normou;

([17]) Douglas, M.R., Tooker, J.F., Large-Scale Deployment of Seed Treatments Has Driven Rapid Increase in Use of Neonicotinoid Insecticides and Preemptive Pest Management in U.S. Field Crops', Environmental Science and Technology 2015, 49, 8, s. 5088-5097, https://pubs.acs.org/doi/10.1021/es506141g.

([18]) Pripomienky štátov týkajúce sa geneticky modifikovanej kukurice sú prístupné v registri otázok EFSA: http://registerofquestions.efsa.europa.eu/roqFrontend/login?.

([19]) https://www.ohchr.org/EN/Issues/Food/Pages/Pesticides.aspx.

([20]) https://sdgs.un.org/2030agenda.

V. keďže Európsky parlament v ôsmom volebnom období prijal celkovo 36 uznesení, v ktorých namietal proti tomu, aby sa GMO uvádzali na trh na potravinárske a krmovinárske účely (33 uznesení) a aby sa GMO v Únii pestovali (tri uznesenia); keďže v deviatom volebnom období Európsky parlament prijal už 18 námietok proti uvedeniu GMO na trh; keďže s povolením žiadneho z týchto GMO nesúhlasila kvalifikovaná väčšina členských štátov; keďže členské štáty nepodporujú povoľovanie GMO z rôznych dôvodov, okrem iného z dôvodu nedodržania zásady predbežnej opatrnosti v povoľovacom procese a tiež preto, lebo majú z vedeckého hľadiska obavy týkajúce sa posudzovania rizika;

W. keďže Komisia aj naďalej povoľuje GMO, hoci si sama uvedomuje nedostatky z hľadiska demokracie, nízku podporu členských štátov a námietky Európskeho parlamentu;

X. keďže nie je potrebná žiadna zmena právnych predpisov, aby Komisia nemala možnosť povoľovať GMO, ak sa v odvolacom výbore nedosiahne kvalifikovaná väčšina členských štátov v prospech povolenia ([21]);

1. domnieva sa, že návrh vykonávacieho rozhodnutia Komisie prekračuje rámec vykonávacích právomocí stanovených v nariadení (ES) č. 1829/2003;

2. domnieva sa, že návrh vykonávacieho rozhodnutia Komisie nie je v súlade s právom Únie, pretože nie je zlučiteľný s cieľom nariadenia (ES) č. 1829/2003, ktorým je podľa všeobecných zásad uvedených v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ([22]) poskytovať základ na zabezpečenie vysokej miery ochrany ľudského života a zdravia, zdravia a dobrých životných podmienok zvierat, životného prostredia a záujmov spotrebiteľov v súvislosti s geneticky modifikovanými potravinami a krmivami, a súčasne zabezpečovať efektívne fungovanie vnútorného trhu;

3. žiada Komisiu, aby stiahla svoj návrh vykonávacieho rozhodnutia;

4. víta skutočnosť, že Komisia v liste z 11. septembra 2020 adresovanom poslancom konečne uznala, že pri rozhodovaní o povoleniach pre GMO treba zohľadňovať otázku udržateľnosti ([23]); vyjadruje však hlboké sklamanie, že Komisia aj naďalej povoľuje dovoz GMO do Únie napriek neustálym námietkam Európskeho parlamentu a väčšiny členských štátov hlasujúcich proti;

5. vyzýva Komisiu, aby čo najrýchlejšie a za plnej účasti Európskeho parlamentu pokročila s vypracovaním kritérií udržateľnosti; vyzýva Komisiu, aby poskytla informácie o tom, ako a v akom časovom rámci sa tento proces uskutoční;

6. opätovne vyzýva Komisiu, aby nepovolila žiadne geneticky modifikované plodiny odolné voči herbicídom, kým sa v jednotlivých prípadoch komplexne nepreskúmajú zdravotné riziká spojené s rezíduami, čo si vyžaduje kompletné posúdenie rezíduí z postreku geneticky modifikovaných plodín doplnkovými herbicídmi, ako aj posúdenie produktov rozkladu herbicídov a všetkých kombinovaných účinkov aj v súvislosti so samotnou geneticky modifikovanou rastlinou;

7. opätovne vyzýva Komisiu, aby nepovolila dovoz žiadnej geneticky modifikovanej rastliny na použitie v potravinách alebo krmivách, pri ktorej bola vytvorená odolnosť voči herbicídu, ktorého použitie v Únii nie je povolené;

8. vyzýva úrad EFSA, aby preskúmal podstatné rozdiely medzi pôvodnými Bt toxínmi a Bt toxínmi exprimovanými synteticky pomocou transgenézy v geneticky modifikovaných plodinách a aby rozšíril rozsah svojho posúdenia rizika a v plnej miere doň zahrnul všetky interakcie a kombinačné účinky, ku ktorým dochádza medzi Bt toxínmi, geneticky modifikovanými rastlinami a ich zložkami, odpadom z postrekov s doplnkovými herbicídmi a životným prostredím, ako aj ich vplyv na zdravie a bezpečnosť potravín;

([21]) Ak sa v odvolacom výbore nevysloví v prospech povolenia kvalifikovaná väčšina členských štátov, podľa nariadenia (EÚ) č. 182/2011 (článok 6 ods. 3) Komisia môže, ale nemusí udeliť povolenie.

([22]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 z 28. januára 2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín (Ú. v. ES L 31, 1.2.2002, s. 1).

([23]) https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf.

Streda 7. júla 2021

9. vyzýva úrad EFSA, aby prestal akceptovať štúdie toxicity s izolovanými proteínmi, ktorých štruktúra a biologické účinky sú pravdepodobne odlišné od štruktúry a biologických účinkov samotnej rastliny, a aby požadoval vykonanie všetkých testov s tkanivom geneticky modifikovanej rastliny;

10. vyzýva úrad EFSA, aby si vyžiadal údaje o vplyve konzumácie potravín a krmív z geneticky modifikovaných rastlín na črevný mikrobióm;

11. naliehavo vyzýva Komisiu, aby zohľadnila záväzky Únie vyplývajúce z medzinárodných dohôd, ako sú Parížska dohoda o zmene klímy, Dohovor OSN o biologickej diverzite a ciele OSN v oblasti udržateľného rozvoja; opakuje svoju výzvu, aby bola k návrhom vykonávacích aktov pripojená dôvodová správa, v ktorej sa vysvetlí, ako sa v nich dodržiava zásada „nespôsobovať škodu“ ([24]);

12. zdôrazňuje, že v pozmeňujúcich návrhoch prijatých Európskym parlamentom 17. decembra 2020 k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 182/2011 ([25]), ktoré Európsky parlament prijal ako základ na rokovania s Radou, sa uvádza, že Komisia nepovolí GMO, ak kvalifikovaná väčšina členských štátov nebude hlasovať za; žiada, aby Komisia rešpektovala túto pozíciu, a vyzýva Radu, aby pokračovala vo svojej práci a urýchlene prijala všeobecný prístup k tomuto spisu;

13. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii a vládam a parlamentom členských štátov.

([24]) Prijaté texty, P9_TA(2020)0005, odsek 102.
([25]) Prijaté texty, P9_TA(2020)0364.